

Determinants of Non-Performing Loans in Licensed Commercial Banks in Thailand

Wasin Chanphittayakit^{1*} and Thana Sompornserm²

¹ Master Student, Business economics, Faculty of Economics, Kasetsart University, Thailand

² Department of Economics, Faculty of Economics, Kasetsart University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: wasin.chan@ku.th

ABSTRACT

This article aimed to (1) study the general characteristics of loans and non-performing loans of commercial banks in Thailand, (2) examine the factors that affecting non-performing loans of commercial banks in Thailand. The sample groups used in the research include four commercial banks in Thailand; Kasikorn bank, Siam commercial bank, Krungthai bank, Bangkok bank quarterly basis from first quarter 2013 to forth quarter 2022. The result of the study found that: the amount of loan and non-performing loans of commercial bank in Thailand has been an increasing trend. The analysis of factors significantly affecting the volume of NPLs in commercial banks in Thailand, using Fixed Effect and Random Effect analysis methods, revealed that the significant factors are the loan growth rate and the unemployment rate, which have a positive relationship with the volume of NPLs. Conversely, the GDP growth rate, lending interest rate, and the COVID-19 pandemic have a negative relationship with the volume of NPLs. Furthermore, the study found that the return on equity (ROE), return on assets (ROA), loan-to-deposit ratio, and operating expense to total revenue ratio have no significant relationship with the volume of NPLs in commercial banks in Thailand.

Keywords: Loan Volume, Non-Performing Loans, Commercial Bank

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

วศิน ชาญพิทยกิจ^{1*} และ ธนา สมพรเสริม²

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย

² ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: wasin.chan@ku.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาลักษณะทั่วไปของสินเชื่อและสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย (2) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ โดยประกอบไปด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกธนาคาร การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยคือ งบการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่มีการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) 4 ธนาคาร ประกอบไปด้วย ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ จากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2556 ถึง ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2565 ระยะเวลาทั้งหมดรวม 10 ปี การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอย Fixed effect และ Random effect ผลการศึกษาพบว่า สินเชื่อและสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ปัจจัยที่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ มีดังนี้ อัตราการเติบโตของสินเชื่อ และ อัตราการว่างงาน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อัตราการเติบโตผลผลิตมวลภายในประเทศ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สำหรับปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนสินเชื่อรวมต่อเงินฝาก อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ดังนั้น อัตราการเติบโตของสินเชื่อ อัตราการว่างงาน อัตราการเติบโตผลผลิตมวลภายในประเทศ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 จึงเป็นสิ่งที่ธนาคารควรให้ความสำคัญ

คำสำคัญ: ปริมาณสินเชื่อ, สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้, ธนาคารพาณิชย์

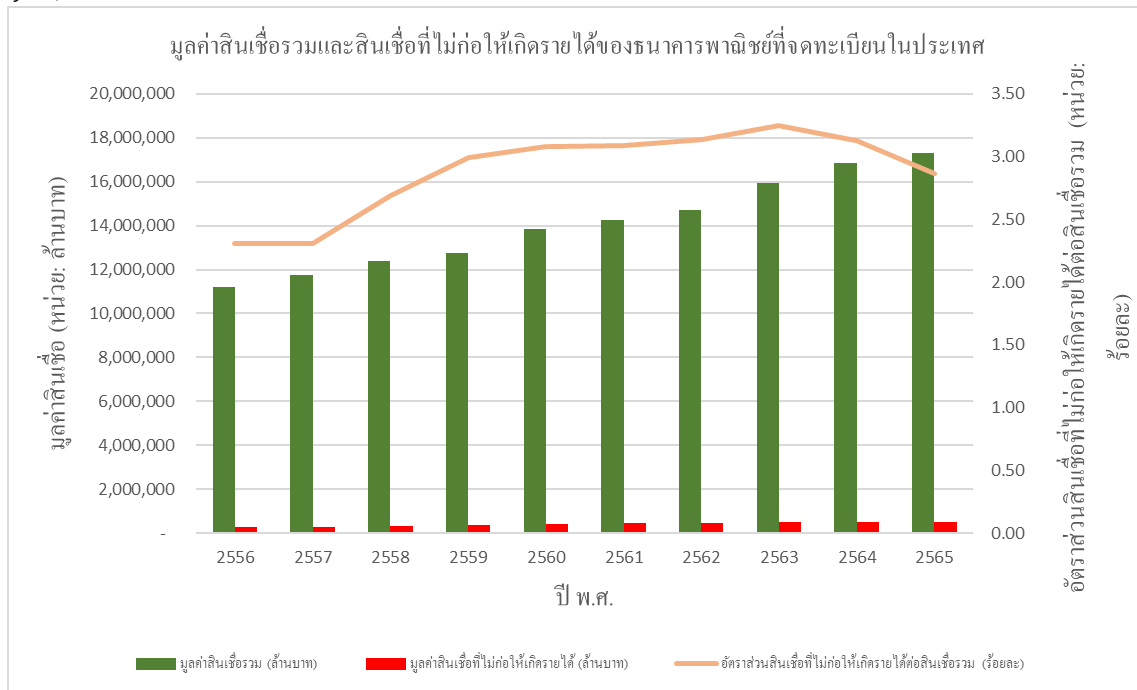
© 2024 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

ธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในฐานะที่เป็นแหล่งเงินทุนที่ให้การสนับสนุนความต้องการเงินลงทุนของภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐบาลหรือภาคเอกชน คำจำกัดความของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551 ระบุว่า “การประกอบธุรกิจรับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชนที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และใช้ประโยชน์จากเงินนั้นโดยวิธีหนึ่งวิธีใด เช่น ให้สินเชื่อ ซื้อขายตั๋วและเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด ซื้อขายเงินปณณัติต่างประเทศ”(ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551)

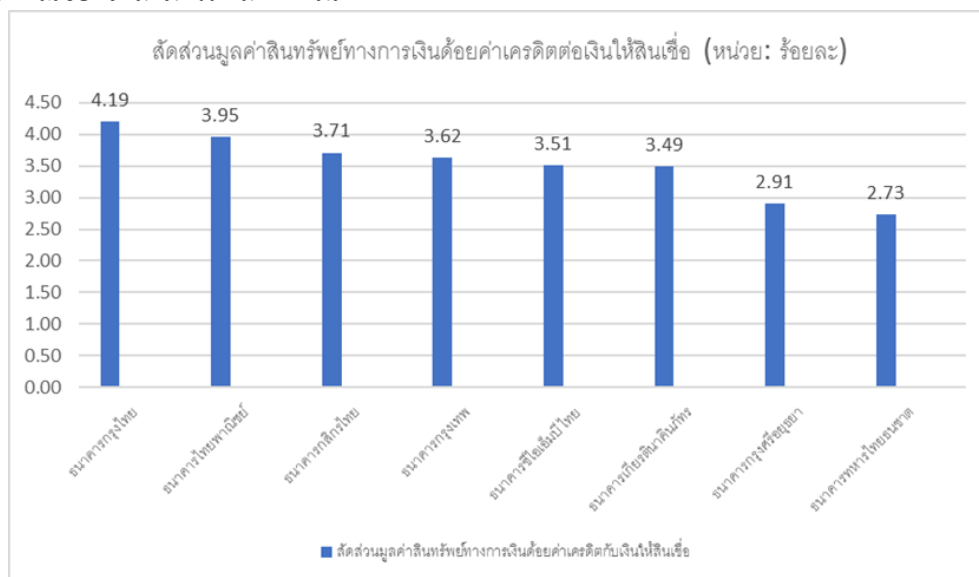
โดยธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างการออมและการลงทุนของประเทศผ่านการดำเนินธุรกรรมการรับฝากเงินและการให้สินเชื่อโดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักคือ การได้รับคืนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยจากลูกหนี้ตามเงื่อนไขระยะเวลาที่กำหนด และสามารถนำเงินที่ได้รับคืนนี้ไปให้บริการด้านสินเชื่อเพื่อให้เกิดประโยชน์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งขึ้นอยู่กับธนาคารแต่ละแห่งว่าจะสามารถเรียกเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยจากลูกหนี้ได้เร็วมากน้อยเพียงใด ซึ่งย่อมที่จะเกิดความเสี่ยงจากการที่ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้หรือไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ได้ ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งควรต้องมีระบบการจัดการบริหารสินเชื่อที่ดีเพื่อลดความเสี่ยงจากการที่ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้คืนได้

(กิตติศักดิ์ เคลือบศิริ, 2559; พิมพ์สิริ ไชยมนัส, 2559; ชุตินา คำรุ่ง, 2561; ชัชวาลย์ ใจธีรภาพกุล, 2554; Khaled Subhi Rajha, 2017)

ภาพที่ 1 .มูลค่าสินเชื่อที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยเทียบกับสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2566)

โดยในประเทศไทยจะพบว่าอัตราส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้กู้ยืมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 3.06 หากแยกออกเป็นธนาคารพาณิชย์ จะสามารถแสดงตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงถึงสัดส่วนมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินต่อค่าเครดิตต่อเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ปี พ.ศ.2566 (หน่วย: ร้อยละ)

ที่มา: งบธนาคารกรุงไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย ธนาคารเกียรตินาคินภัทร ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารทหารไทยธนชาต และจากการคำนวณของผู้วิจัย (2566)

จะพบว่า อัตราส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดสูงทั้ง 4 แห่งประกอบไปด้วย ธนาคารกรุงไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารกรุงเทพ นั้นมีค่าที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยภายในประเทศ ซึ่งสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์จากการกั้นเงินสำรองหนี้ โดยสาเหตุหลักมาจากการความบกพร่องในการพิจารณาเงินเครดิตของธนาคารพาณิชย์ที่นำไปสู่วิกฤตการณ์ทางการเงินในปี พ.ศ. 2540 โดยในช่วงก่อนหน้ามีการปล่อยวงเงินสินเชื่อเติบโตอย่างรวดเร็ว เพื่อให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งภายในอุตสาหกรรม การพิจารณาสินเชื่อจึงลดความสำคัญและมีความเข้มงวดที่ลดลง (ปกรณ วิชยานนท์, 2545) นำไปสู่วิกฤตการณ์ดังกล่าว

ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ถึงแม้ว่าในปัจจุบันทางธนาคารแห่งประเทศไทยมีความเข้มงวดกับการปล่อยวงเงินสินเชื่อ มีการออกกฎระเบียบเพื่อกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์หลายประการ แต่ยังมีปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องที่อาจส่งผลกระทบต่อ ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อยู่ ทำให้การศึกษาปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ยังคงมีความสำคัญ และเป็นแนวทางควบคุมปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของสินเชื่อและสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

แบบจำลองจะประกอบด้วยตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) มีทั้งหมด 10 ตัวแปร ดังนั้นแบบจำลองที่ใช้ศึกษาแสดงได้ดังสมการดังนี้

$$NPL_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 GRO_{i,t} + \beta_2 ROE_{i,t} + \beta_3 ROA_{i,t} + \beta_4 LIQ_{i,t} + \beta_5 INE_{i,t} + \beta_6 GDP_t + \beta_7 UEP_t + \beta_8 INF_t + \beta_9 INT_t + \beta_{10} Covid_t + u_i$$

โดยที่

NPL	คือ มูลค่าสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้
GRO	คือ อัตราการเติบโตของสินเชื่อ
ROE	คือ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
ROA	คือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์
LIQ	คือ อัตราส่วนสินเชื่อบริหารต่อเงินฝาก
INE	คือ อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม
GDP	คือ อัตราการเติบโตของผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ
UEP	คือ อัตราการว่างงาน
INF	คือ อัตราเงินเฟ้อ
INT	คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้
COVID	คือ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 (dummy variable) กำหนดให้เหตุการณ์ก่อนสถานการณ์โควิด 19 ให้เท่ากับ 0 และเหตุการณ์สถานการณ์โควิด 19 ให้เท่ากับ 1
i	คือ ข้อมูลจากแต่ละธนาคารพาณิชย์
t	คือ ช่วงระยะเวลา (ปี)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โดยคัดเลือกธนาคารพาณิชย์ที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดสูงที่สุด 4 ธนาคาร ประกอบไปด้วย ธนาคารกรุงไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารกรุงเทพ ใช้ข้อมูลแบบพาแนล (Panel Data) รายไตรมาสตั้งแต่ ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ.2556 ถึง ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ.2565 ระยะเวลารวม 10 ปี โดยเก็บรวบรวมจากเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตารางที่ 1 แหล่งที่มาของข้อมูล

ตัวแปร	หน่วย	สัญลักษณ์ที่ใช้	แหล่งที่มาของข้อมูล
ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้	ล้านบาท	NPL	กลุ่มตัวอย่างธนาคารพาณิชย์
อัตราการเติบโตของสินเชื่อ	ร้อยละ	GRO	จากรายงานประจำปี กลุ่มตัวอย่างธนาคารพาณิชย์และการคำนวณของผู้วิจัย
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	ร้อยละ	ROE	จากรายงานประจำปี กลุ่มตัวอย่างธนาคารพาณิชย์และการคำนวณของผู้วิจัย
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	ร้อยละ	ROA	จากรายงานประจำปี กลุ่มตัวอย่างธนาคารพาณิชย์และการคำนวณของผู้วิจัย
อัตราส่วนสินเชื่อรวมต่อเงินฝาก	ร้อยละ	LIQ	จากรายงานประจำปี กลุ่มตัวอย่างธนาคารพาณิชย์และการคำนวณของผู้วิจัย
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม	ร้อยละ	INE	จากรายงานประจำปี กลุ่มตัวอย่างธนาคารพาณิชย์และการคำนวณของผู้วิจัย
อัตราการเติบโตผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ	ร้อยละ	GDP	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
อัตราการว่างงาน	ร้อยละ	UEP	ธนาคารแห่งประเทศไทย
อัตราเงินเฟ้อ	ร้อยละ	INF	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้	ร้อยละ	INT	ธนาคารแห่งประเทศไทย
การแพร่ระบาดเชื้อไวรัส Covid-19		Covid	

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การศึกษาลักษณะทั่วไปของปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ แผนภูมิ

3.2 การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ

3.2.1 การทดสอบความนิ่ง (Stationary Test หรือ Unit Root Test) เนื่องจากข้อมูลที่น่ามาใช้นั้นเป็นข้อมูลพาแนล (Panel data หรือ Longitudinal data) โดยลักษณะของข้อมูลจะถูกเก็บรวบรวมมาจากหลายหน่วยสำรวจในหลายช่วงเวลา ซึ่งทำให้สามารถวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงในแต่ละหน่วยได้ตลอดเวลา โดยสามารถรวมคุณสมบัติของข้อมูลตัดขวาง (Cross-sectional data) และข้อมูลอนุกรมเวลา (Time series data) เข้าด้วยกัน โดยในการทดสอบความนิ่งในครั้งนี้ จะใช้ข้อมูลจากแต่ละหน่วยสำรวจในจำนวนที่เท่ากัน (Balanced Panel data) จากนั้นดำเนินการทดสอบความนิ่งของข้อมูลด้วยวิธีการ วิธีการ The Levin-Lin-Chu (LLC) โดยวิธีที่เหมาะสมที่สุดในกรณีที่มีข้อมูลของแต่ละหน่วยสำรวจ ณ จุดเวลาต่าง ๆ มีจำนวนที่เท่ากัน โดยมีสมการดังต่อไปนี้

$$\Delta y_{it} = p_i y_{it-1} + \sum_{j=1}^{p_i} \theta_{ij} \Delta y_{it-j} + \varepsilon_{it} \text{ เมื่อ } i = 1, \dots, ; t = 1, \dots, T$$

โดยที่ y_{it} = ตัวแปรที่สนใจ
 p, θ = ค่าพารามิเตอร์ (parameters)
 p_i = จำนวน Lag order สำหรับพจน์ผลต่าง
 $\varepsilon_{it} \sim i.i.d(0, \sigma_\varepsilon^2)$

ทดสอบตามสมมติฐานของ Unit root คือ

$$H_0 : p_i = 0$$

$$H_1 : p_i < 0$$

หากยอมรับสมมติฐานหลัก H_0 แสดงว่าตัวแปรที่สนใจมี Unit root หรือข้อมูลมีลักษณะไม่นิ่ง กรณีที่ปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 แสดงว่าตัวแปรที่สนใจไม่มี Unit root หรือข้อมูลมีลักษณะนิ่ง กำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ 0.05

3.2.2 การทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ด้วยการทดสอบ Hausman Test เพื่อตรวจสอบว่าสมการที่จะใช้ในการวิเคราะห์ในครั้งนี้ควรจะใช้แบบใดระหว่าง Fixed Effect Regression Model (FEM) หรือ Random Effect Regression Model (REM) โดยกำหนดสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐานหลัก (Null hypothesis)

$$H_0 = \text{No difference between estimators (ใช้ Random Effect ได้)}$$

สมมติฐานรอง (Alternative hypothesis)

$$H_1 = H_0 \text{ is not true (ไม่ควรใช้ Random Effect)}$$

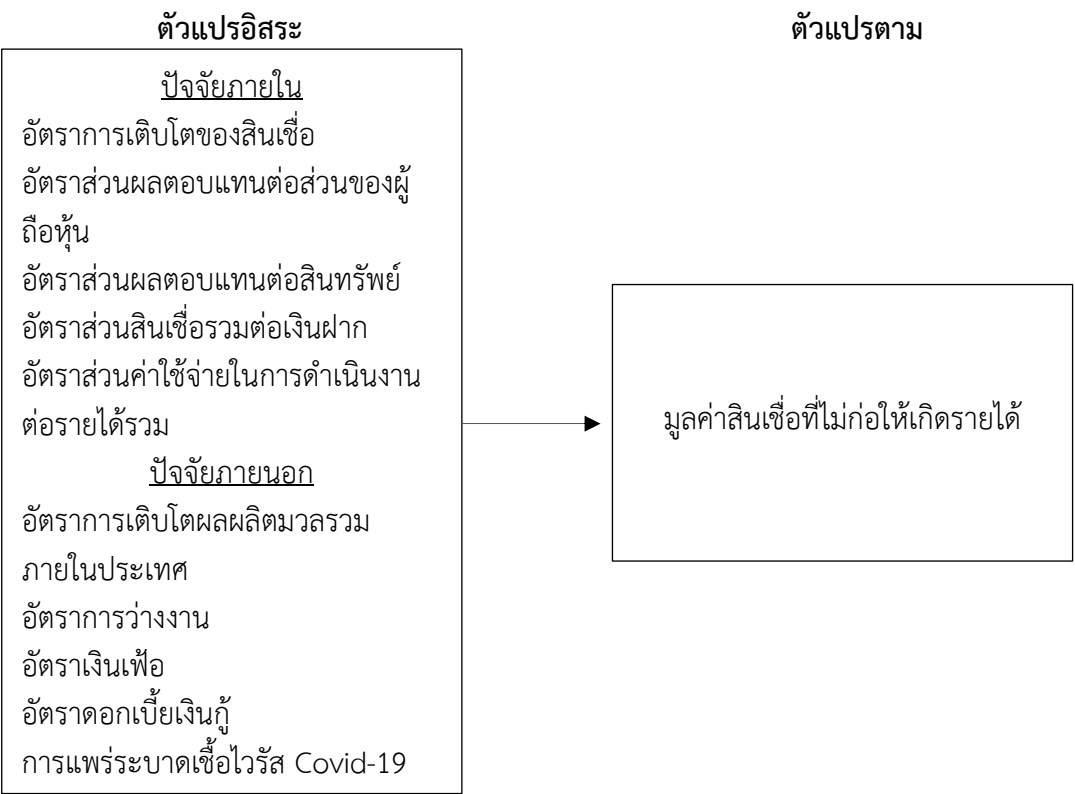
Fixed Effect Regression Model (FEM) การวิเคราะห์รูปแบบนี้ มีอิทธิพลจากการทดลองของทุกการศึกษาเท่าเทียมกันหมด ความแปรปรวนที่เกิดขึ้นระหว่างการศึกษาดำเนินไปอีกการศึกษาอื่น เกิดขึ้นเพราะความแตกต่างภายในของแต่ละหน่วยการศึกษา ค่าอิทธิพลถูกคำนวณโดยการรวมข้อมูลและค่าเฉลี่ยจากทุกการศึกษา โดยให้ความสำคัญไม่เท่ากันโดยขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

Random Effect Regression Model (REM) การวิเคราะห์รูปแบบนี้ มีอิทธิพลจากการทดลองของทุกการศึกษาไม่จำเป็นต้องเท่าเทียมกัน ความแปรปรวนที่เกิดขึ้นระหว่างการศึกษาดำเนินไปอีกการศึกษาอื่น เกิดขึ้นเพราะความแตกต่างทั้งจากการทดลองและปัจจัยภายในของแต่ละหน่วยการศึกษา ค่าอิทธิพลถูกคำนวณโดยการรวมข้อมูลและค่าเฉลี่ยจากทุกการศึกษา โดยให้ความสำคัญเท่ากันโดยขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

โดยการศึกษาสามารถกำหนดสมการได้ดังนี้

$$NPL_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 GRO_{i,t} + \beta_2 ROE_{i,t} + \beta_3 ROA_{i,t} + \beta_4 LIQ_{i,t} + \beta_5 INE_{i,t} + \beta_6 GDP_t + \beta_7 UEP_t + \beta_8 INF_t + \beta_9 INT_t + \beta_{10} Covid_t + u_i$$

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในวิจัย

โดยตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ในครั้งนี้มาจากการรวบรวมงานวิจัยของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่ผ่านมาทั้งในมุม เศรษฐศาสตร์มหภาคจากงานวิจัยของ ชัชวาลย์ ใจจิรภาพกุล (2554), ชุตินา คำรุ่ง (2561), พิมพ์สิริ ไชยมนัส (2559), Matteo Foglia (2565) ที่ศึกษาปัจจัยของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่มีผลต่อธุรกิจธนาคารพาณิชย์ บุชบา ตากุล (2563) ที่ศึกษาปัจจัยของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่มีผลต่อภาคธุรกิจ SME เป็นศึกษาโดยใช้ตัวแปรภายนอกธุรกิจเท่านั้น ส่วนใน มุมเศรษฐศาสตร์จุลภาคจากงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ เคลือบหิรัญ (2559), Muhammad Asif Khan, Asima Siddique and Zahid Sarwar (2560) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ โดยนำตัวแปร ภายในธนาคารพาณิชย์มาใช้ในการศึกษาเท่านั้น สุดท้ายในมุมเศรษฐศาสตร์มหภาคและเศรษฐศาสตร์จุลภาคจากงานวิจัย ของ ชมกฤษ วิเศษศักดิ์ และศิริขวัญ เจริญวิริยะกุล (2563), Athambawa Abdul Azeez and Nishani Ekanayake (2558), Khaled Subhi Rajha (2560) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์โดยใช้ตัวแปรทั้งปัจจัยภายในและภายนอกธนาคารพาณิชย์ในการศึกษาทั้งหมด

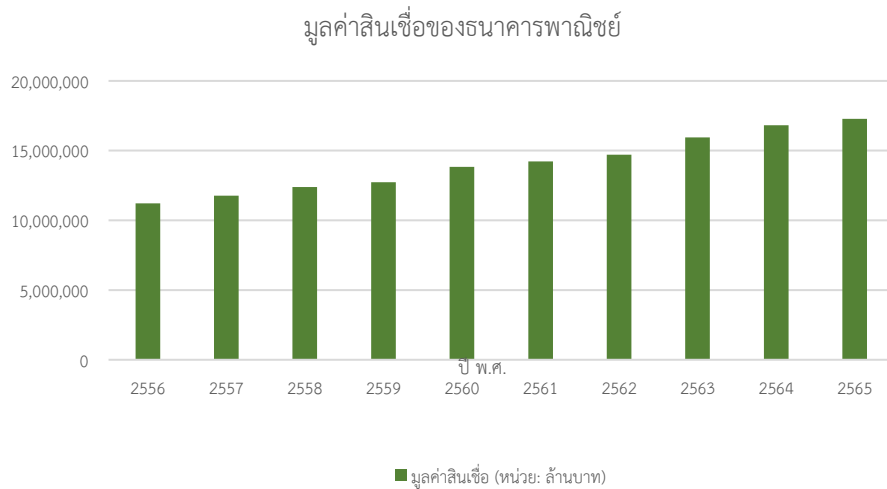
ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ลักษณะทั่วไปของสินเชื่อและสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยสินเชื่อ

จากการรวบรวมข้อมูลของยอดคงค้างสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ที่มีการจดทะเบียนภายในประเทศในช่วงปี พ.ศ.2556 ถึง ปี พ.ศ.2565 ของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า มูลค่าของสินเชื่อมีแนวโน้มเติบโตอยู่ตลอดเวลา โดยอัตราการเติบโตของมูลค่าสินเชื่อเฉลี่ย เท่ากับร้อยละ 4.95 โดยเป็นปีที่มีการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของสินเชื่อที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์มากที่สุด ในปี พ.ศ.2560 อยู่ที่ร้อยละ 8.64 ดังแสดงในภาพที่ 4 เป็นผลจากการใช้มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจจากทางภาครัฐที่พยายามกระตุ้นการลงทุนสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เช่น วงเงินสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การค้ำประกันวงเงินจากบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม” (บสย.) ในกรณีที่

หลักประกันไม่เพียงพอในการค้ำประกันวงเงิน นอกจากนี้ยังมีแรงสนับสนุนจากนักลงทุนต่างชาติที่ต้องการลงทุนสำหรับอุตสาหกรรมในประเทศไทย ด้วยเหตุผลในเรื่องของต้นทุนการผลิตและฝีมือของแรงงานไทย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565)

ภาพที่ 4 มูลค่าสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย (หน่วย: ล้านบาท)
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2566)

ส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จากการรวบรวมข้อมูลของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ที่มีการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2556 ถึง ปี พ.ศ.2565 ของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า ธนาคารพาณิชย์ที่มีการจดทะเบียนในประเทศไทยมีอัตราส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวมเฉลี่ยเป็นร้อยละ 2.88 เมื่อพิจารณาอัตราการเติบโตของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จะพบว่ามีแนวโน้มผันผวน โดยในปี พ.ศ.2558 เท่ากับร้อยละ 22.54 ซึ่งเป็นปีที่มีอัตราการเติบโตของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มากที่สุด และต่ำสุดเป็นร้อยละ -5.86 ในปี พ.ศ. 2565 ในภาพที่ 5

ภาพที่ 5 แสดงถึงมูลค่าสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2566)

แต่เมื่อดูที่มูลค่าของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ถึง ปี พ.ศ. 2565 จะพบว่าแนวโน้มเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าภาครัฐมีนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มการลงทุนภายในประเทศ แต่ถูกถ่วงจากการส่งออกไปยังต่างประเทศที่หดตัวอย่างต่อเนื่อง ผลกระทบทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าหลักที่ชะลอ อย่างประเทศจีนและกลุ่มประเทศอาเซียน การผลิตในภาคอุตสาหกรรมจึงลดลง เศรษฐกิจของประเทศไทยจึงไม่สามารถเติบโตได้อย่างเต็มที่ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

ตารางที่ 2 สถิติเบื้องต้นของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ตัวแปร	Mean	Maximum	Minimum	Standard Deviation
มูลค่าสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (ล้านบาท)	77027.99	114250.00	31541.00	25234.58
อัตราการเติบโตของสินเชื่อ (ร้อยละ)	1.257	11.623	-4.314	2.122
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)	4.895	20.461	0.726	4.146
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ร้อยละ)	0.559	2.105	0.084	0.457
อัตราส่วนสินเชื่อรวมต่อเงินฝาก (ร้อยละ)	1.125	1.369	1.020	0.080
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม (ร้อยละ)	43.029	66.030	29.052	4.338
อัตราการเติบโตผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ (ร้อยละ)	1.895	7.700	-12.200	3.432
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.159	2.250	0.610	0.402
อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	1.230	7.300	-2.700	2.016
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละ)	7.086	8.000	5.750	0.827

ที่มา:จากการสรุปข้อมูลโดยผู้วิจัย

จากตารางที่ 2 นำเสนอข้อมูลทดสอบด้วยสถิติเบื้องต้น พบว่า มูลค่าสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 77,027.99 ล้านบาท มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 114,250 ล้านบาท ค่าต่ำสุดอยู่ที่ 31,541 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 25,234.58 ล้านบาท อัตราการเติบโตของสินเชื่อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.257 มีค่าสูงสุดอยู่ร้อยละ 11.623 ค่าต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ -4.314 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ร้อยละ 2.122 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 4.895 มีค่าสูงสุดอยู่ร้อยละ 20.461 ค่าต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ 0.726 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ร้อยละ 4.146 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.559 มีค่าสูงสุดอยู่ร้อยละ 2.105 ค่าต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ 0.084 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ร้อยละ 0.457 อัตราส่วนสินเชื่อรวมต่อเงินฝาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.125 มีค่าสูงสุดอยู่ร้อยละ 1.369 ค่าต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ 1.012 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ร้อยละ 0.080 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 43.029 มีค่าสูงสุดอยู่ร้อยละ 66.030 ค่าต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ 29.052 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ร้อยละ 4.338 อัตราการเติบโตผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.895 มีค่าสูงสุดอยู่ร้อยละ

ละ 7.700 ค่าต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ -12.200 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ร้อยละ 3.432 อัตราการว่างงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.159 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 2.250 ค่าต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ 0.610 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ร้อยละ 0.402 อัตราเงินเฟ้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.230 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 7.300 ค่าต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ -2.700 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ร้อยละ 2.016 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 7.086 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 8.000 ค่าต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ 5.750 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ร้อยละ 0.827

จากผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระในตารางที่ 3 พบว่าตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีปัญหา Multicollinearity ตัวแปรอิสระ 1 คู่ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่า 0.8 อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ คือ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ จึงตัดตัวแปร อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ออกเนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ต่ำกว่า ซึ่งอธิบายถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรได้น้อยกว่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

	NPL	GRO	ROE	ROA	LIQ	INE	GDP	UEP	INF	INT	Covid
NPL	1.0000										
GRO	0.1264	1.0000									
ROE	0.5272	0.1622	1.0000								
ROA	0.5715	0.1369	0.9787	1.0000							
LIQ	-0.1835	-0.0066	-0.2121	-0.2064	1.0000						
INE	-0.0388	-0.0054	-0.1262	-0.1091	0.3972	1.0000					
GDP	-0.0404	-0.2327	0.0992	0.1058	-0.1585	-0.1749	1.0000				
UEP	0.0559	0.1482	-0.4388	-0.3991	0.2347	0.2569	-0.4639	1.0000			
INF	0.0564	-0.1153	-0.0045	-0.0121	0.0519	0.0653	0.3511	-0.0704	1.0000		
INT	-0.8244	-0.1244	-0.6642	-0.7016	-0.0217	-0.1337	-0.0109	0.0026	-0.1603	1.0000	
Covid	0.0943	0.1162	-0.2973	-0.2750	0.3065	0.3043	-0.4758	0.7968	0.3025	-0.1302	1.0000

ที่มา: จากการสรุปข้อมูลโดยผู้วิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีพหุคูณ เนื่องจากข้อมูลมาจากธนาคารพาณิชย์ทั้ง 4 ธนาคาร ประกอบไปด้วย ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ดังนั้นการวิเคราะห์ด้วยวิธีการ Pooled OLS Regression จึงไม่เหมาะสม เนื่องจากเป็นการละเลยอิทธิพลที่ไม่สามารถสังเกตได้ (Unobserved Effect) สิ่งนั้นคือ ลักษณะเฉพาะของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่ง ดังนั้น งานวิจัยครั้งนี้ควรจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธี วิธี Fixed Effect Regression Model (FEM) และ วิธี Random Effect Regression Model (REM) จากนั้นทำการทดสอบด้วย Hausman Test เพื่อประกอบการพิจารณาแบบสมการที่เหมาะสมสำหรับข้อมูล หลังจากการตรวจสอบปัญหา Heteroscedasticity และ Autocorrelation พบว่าในการศึกษาครั้งนี้พบว่าเกิดปัญหา Heteroscedasticity จึงดำเนินการลดทอนปัญหาด้วยการปรับปรุงค่า Standard error ด้วยวิธี Cluster-robust standard errors (White Test) ผลการทดสอบ Hausman Test พบว่าค่า P-Value มีค่าต่ำกว่า 0.05 อยู่ที่ 0.000 จึงเลือกใช้แบบจำลอง Fixed Effects Regression Model มีความเหมาะสมสำหรับการศึกษาในครั้งนี้โดยสามารถแสดงผลลัพธ์ได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยวิธี Fixed Effect Regression Model

NPL	Fixed Effects Regression Model		
	Coefficient	Std. Error	P-Value
GRO	567.161	215.381	0.078*
ROA	-15447.810	7541.204	0.133
LIQ	-2619.585	18311.620	0.895
INE	14.718	175.133	0.938
GDP	-553.557	80.674	0.006***
UEP	5005.632	1424.812	0.039**
INF	-133.228	203.680	0.560
INT	-31927.120	2297.254	0.001***
Covid	-12003.720	3095.184	0.030**

Observasion = 160

R-squared = 0.6724

Adj. R-squared = 0.8669

หมายเหตุ: *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

ที่มา:จากการสรุปข้อมูลโดยผู้วิจัย

 โดยสามารถสรุปสมการได้ ดังนี้

$$NPL = 312506.1 + 567.161GRO^* - 15447.81ROA - 2619.585LIQ + 14.718INE - 553.557GDP^{***} + 5005.632UEP^{**} - 133.228INF - 31927.12INT^{***} - 12003.720Covid^{**} + u$$

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ได้แก่ อัตราการเติบโตของสินเชื่อ อัตราการเติบโตผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ อัตราการว่างงาน อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 โดยสามารถอธิบายผลการศึกษาดังนี้ร้อยละ 67.24 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 32.76 เป็นผลจากปัจจัยอื่น

อภิปรายผล

จากการวิจัยของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ลักษณะทั่วไปของสินเชื่อและสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย พบว่า ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2556 ถึง ปี พ.ศ. 2565 เมื่อธนาคารพาณิชย์ปล่อยวงเงินสินเชื่อเพิ่มสูงขึ้น สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน โดยมีอัตราส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่รวมเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.88 ทั้งนี้ทางธนาคารพาณิชย์แต่ละธนาคารได้กำหนดกลยุทธ์ที่แตกต่างกันไปในการบริหารจัดการชั้นหนี้และลดทอนส่วนสูญเสียที่คาดว่าจะเกิดจากสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อธนาคารพาณิชย์มีการปล่อยวงเงินสินเชื่อเพิ่มมากขึ้นความเสี่ยงในการเกิดสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ก็จะเพิ่มสูงขึ้น โดยเป็นผลมาจากการเร่งปล่อยวงเงินสินเชื่อ ทำให้ลดความสำคัญในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่ออย่างมีคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับ ชัชวาลย์ ใจธีรภาพกุล (2554)

ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และ ชมภูนุช วิเศษศักดิ์, ศิริขวัญ เจริญวิริยะกุล (2563) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ของธนาคารเฉพาะกิจในประเทศไทย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ได้แก่ อัตราการเติบโตของสินเชื่อ มีผลต่อปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 0.10 เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ชัชวาลย์ ใจธีรภาพกุล (2554) และ ชมภูนุช วิเศษศักดิ์, ศิริขวัญ เจริญวิริยะกุล (2563) โดยเป็นผลมาจากกลไกการวิเคราะห์สินเชื่ออย่างมีคุณภาพลดลงจากความต้องการเร่งปล่อยวงเงินสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งที่เพิ่มมากขึ้น และอัตราการว่างงาน มีผลต่อปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 0.05 เช่นเดียวกับงานวิจัยของ พิมพ์สิริ ไชยมนัส (2559) และ Matteo Foglia (2022) โดยเป็นผลมาจากการว่างงานของภาคครัวเรือนและธุรกิจ ทำให้รายได้ลดลง ส่งผลต่อความสามารถในการชำระที่ลดลงเป็นผลตามมา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทิศทางตรงกันข้ามกับสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ได้แก่ อัตราการเติบโตผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ มีผลต่อปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 0.01 เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Nishani Ekanayake, Athambawa Abdul Azeez (2015) โดยเป็นผลมาจากรายได้ของภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ความสามารถในการชำระหนี้เพิ่มขึ้นตาม อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ มีผลต่อปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 0.01 ซึ่งมีผลการศึกษาเช่นเดียวกับงานวิจัยของ ชัชวาลย์ ใจธีรภาพกุล (2554) โดยเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ส่งผลต่อการตัดสินใจแก่ผู้กู้ที่ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในเรื่องของดอกเบี้ยและต้นทุนที่เกิดขึ้น ความต้องการวงเงินกู้จากธนาคารพาณิชย์จึงลดลงตามมา การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 มีผลต่อปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Khaled Subhi Rajha (2017) นำมาอ้างอิงในครั้งนี้ เนื่องจากงานวิจัยดังกล่าวมีการนำวิกฤตการณ์ทางการเงินระดับโลกในช่วงปี 2009 ถึง ปี 2010 ซึ่งส่งผลกระทบทั่วโลกเป็นเหตุการณ์ Dummy โดยผลลัพธ์ที่ได้คือเมื่อเกิดเหตุการณ์วิกฤตทางเศรษฐกิจภาครัฐจะออกนโยบายเพื่อช่วยเหลือทางการเงินให้แก่ผู้กู้ เช่น การขยายระยะเวลาในการกำหนดขั้นหนี้ เพื่อลดปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ลง ส่วนปัจจัยอื่น ประกอบด้วย อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนสินเชื่อบริหารต่อเงินฝาก อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม อัตราเงินเฟ้อ ไม่มีนัยยะสำคัญทางสถิติต่อปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ในเรื่องของการบริหารจัดการหนี้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาจะพบว่าการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ส่งผลทำให้ปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ลดลง เป็นผลมาจากมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ที่ออกโดยธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อชะลอการจัดชั้นหนี้ทำให้การบริหารจัดการหนี้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นมาตรการในการช่วยเหลือลูกหนี้ก็มีส่วนที่สำคัญในการลดปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าสินเชื่อมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเป็นผลมาจากนโยบายกระตุ้นการลงทุนภายในประเทศ ของทางภาครัฐพร้อมกับการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติที่ต้องการย้ายฐานการผลิตอุตสาหกรรมเข้ามาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น จากคุณภาพของแรงงานไทยและต้นทุนในการผลิต ส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เนื่องด้วยผลกระทบทางเศรษฐกิจของประเทศไทยที่ไม่สามารถเติบโตได้อย่างเต็มที่รวมถึงผลกระทบจากเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าหลักอย่างประเทศจีนและกลุ่มประเทศในอาเซียน การแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศจีนและประเทศสหรัฐอเมริกาด้วย

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย พบว่า อัตราการเติบโตของสินเชื่อ และ อัตราการว่างงาน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษา โดยมีนัยยะสำคัญทางสถิติอยู่ที่ร้อยละ 0.10, 0.05 ตามลำดับ ในส่วนของ อัตราการเติบโตผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยมีนัยยะสำคัญทางสถิติอยู่ที่ร้อยละ 0.01, 0.01, 0.05 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยอื่น ประกอบด้วย อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนสินเชื่อรวมต่อเงินฝาก อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม อัตราเงินเฟ้อ ไม่มีนัยยะสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ธนาคารพาณิชย์ควรให้ความสำคัญกับกระบวนการพิจารณาสินเชื่ออย่างมีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับนโยบายภาคการเงินอย่างยั่งยืนของภาครัฐ

1.2 การออกมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการจัดชั้นหนี้ การบริหารจัดการหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 หากในอนาคตสามารถเพิ่มเติมข้อมูลของธนาคารเฉพาะกิจของภาครัฐ จะช่วยให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความเที่ยงตรงและแม่นยำมากขึ้น

2.2 หากในอนาคตสามารถค้นหาข้อมูลจำนวนของพนักงานด้านสินเชื่อของแต่ละธนาคารในแต่ละช่วงเวลา จะสามารถนำมาใช้สะท้อนประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานภายในองค์กรได้ดียิ่งขึ้น ด้วยอัตราส่วนสินเชื่อรวมต่อบุคลากร และ อัตรารายได้รวมต่อบุคลากร

เอกสารอ้างอิง

- กิตติศักดิ์ เคลือบหิรัญ. (2559). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- ชมภูษ วิเศษศักดิ์ และ ศิริขวัญ เจริญวิริยะกุล. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารเฉพาะกิจในประเทศไทย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม , 14(2), 401-412.
- ชวัลย์ ใจธีรภาพกุล. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย. (เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ชุติมา คำรุ่ง. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ของสินเชื่อธุรกิจกับธนาคารออมสินในเขตอุดรธานี 1. ใน การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 13 ปีการศึกษา 2561 มหาวิทยาลัยรังสิต (น. 1237-1248). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2551). พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551. สืบค้น 21 พฤศจิกายน 2566. จาก <https://www.bot.or.th/th/laws-and-rules/bot-takes-responsibilities-and-other-relevant-laws-and-regulations/law05.html#accordion-5c045db610-item-cebd65b327>.
- _____. (2566). FI_NP_008 ยอดคงค้างสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์จำแนกตามการจัดชั้น. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2566. จาก https://app.bot.or.th/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=829&language=TH.
- พิมพ์สิริ ไชยมนัส. (2559). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ของธนาคารทั้งหมดในประเทศไทย (จำแนกตามประเภทธุรกิจ). (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย).
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2566). เอกสารเผยแพร่ของบริษัทที่ออกและเสนอขายหลักทรัพย์. สืบค้น 12 มกราคม 2566. จาก <https://market.sec.or.th/public/idisc/th/FinancialReport/FS-0000001104/20020101-20221231>.

- Ekanayake, E. M. N. N., & Azeez, A. A. (2015). Determinants of non-performing loans in licensed commercial banks: Evidence from Sri Lanka. *Asian Economic and Financial Review*, 5(6), 868-882.
- Foglia, M. (2022). Non-performing loans and macroeconomics factors: The Italian case. *Risks*, 10(1), 21.
- Rajha, K.S. (2017). Determinants of non-performing loans: Evidence from the Jordanian banking sector. *Journal of Finance and Bank Management*, 4(1), 125-136.